

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)

30 päivänä marraskuuta 2023*

Muutoksenhaku – Henkilöstö – Euroopan investointipankin (EIP) henkilöstö – EIP:n henkilöstöön sovellettavat hallinnolliset määräykset – Palkkaus – Perhelisät – Maksaminen vain vanhemmalle, joka on yksin lapsen huoltaja – Euroopan unionin perusoikeuskirja – 41 artiklan 2 kohta – Oikeus tulla kuulluksi – Väite hallinnollisten määräysten lainvastaisuudesta – Yhdenvertaisen kohtelun periaate – Suhteellisuusperiaate – Kumoamis- ja vahingonkorvauskanne

Asiassa C-173/22 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 3.3.2022,

MG, edustajanaan L. Levi, avocate,

valittajana,

ja jossa muuna osapuolena on

Euroopan investointipankki (EIP), asiamiehinaan K. Carr, G. Faedo ja E. Manoukian, avustajanaan A. Dal Ferro, avvocato,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev sekä tuomarit T. von Danwitz, P. G. Xuereb, A. Kumin ja I. Ziemele (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: T. Čapeta,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Krausenböck,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 17.5.2023 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.7.2023 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

- 1 Valittaja vaatii valituksellaan kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen 21.12.2021 antaman tuomion MG v. EIP (T-573/20, EU:T:2021:915; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi hänen SEUT 270 artiklaan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 50 a artiklaan perustuvan vaatimuksensa yhtäältä EIP:n niiden kirjeiden kumoamisesta, joiden perusteella häneltä evättiin oikeus perhelisiin ja niihin perustuviin taloudellisiin oikeuksiin, ja toisaalta hänelle aiheutuneen henkisen kärsimyksen korvaamisesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 260/68

- 2 Euroopan yhteisöille suoritettavaan veroon sovellettavien edellytysten ja menettelyn vahvistamisesta 29.2.1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY, Euratom, EHTY) N:o 260/68 (EYVL 1968, L 56, s. 8), sellaisena kuin se on muutettuna 30.9.2002 annetulla neuvoston asetuksella (EY, Euratom) N:o 1750/2002 (EYVL 2002, L 264, s. 15) (jäljempänä asetus N:o 260/68), 3 artiklan 3 ja 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”3. Jäljempänä luetellut perhe- tai sosiaaliperusteiset etuudet ja lisät vähennetään veron perusteena olevasta määrästä:

a) perhelisät:

- kotitalouslisä
- huollettavana olevaa lasta koskeva lisä
- koulutuslisä
- synnytyslisä;

--

4. Jollei 5 artiklassa toisin säädetä, ammatillisten ja henkilökohtaisten kustannusten perusteella vähennetään kymmenen prosenttia määrästä, joka saadaan edellisten säännösten mukaisesti.

Kustakin verovelvollisen huollettavana olevasta lapsesta sekä kustakin Euroopan yhteisöjen henkilöstösääntöjen liitteessä VII olevan 2 artiklan 4 kohdan mukaan huollettavana olevaan lapseen rinnastettavasta tehdään ylimääräinen vähennys, jonka suuruus on kaksi kertaa huollettavana olevaa lasta koskevan lisän määrä.”

EIP:n henkilöstösäännöt

- 3 EIP:n hallintoneuvoston 20.4.1960 hyväksymien EIP:n henkilöstösääntöjen, sellaisena kuin niitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa (jäljempänä EIP:n henkilöstösäännöt), 41 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”[Euroopan unionin] tuomioistuin ratkaisee kaikki [EIP:n] ja sen henkilöstön jäsenten väliset yksittäiset riidat.

Muut kuin 38 artiklassa tarkoitettujen toimenpiteiden toteuttamisesta johtuvat riidat käsitellään sovittelumenettelyssä [EIP:n] sovittelutoimikunnassa riippumatta [Euroopan unionin] tuomioistuimessa nostetusta kanteesta.

– –”

Hallinnolliset määräykset

- 4 EIP:n henkilöstöön sovellettavien hallinnollisten määräysten (jäljempänä hallinnolliset määräykset) 2.2.1 ja 2.2.2 kohdassa määrätään seuraavaa:

”2.2.1. Kotitalouslisä

Kotitalouslisään, jonka määrä on 5 prosenttia kuukausittaisesta peruspalkasta, ovat oikeutettuja:

- a) naimisissa olevat työntekijät;
- b) työntekijät, jotka ovat laillisesti asumuserossa tai eronneet ja jotka ovat tuomioistuimen määräyksen perusteella pääasiallisessa vastuussa puolisonsa elätyksestä;
- c) naimattomat, laillisessa asumuserossa olevat, eronneet tai leskeksi jääneet työntekijät, jos he ovat oikeutettuja huollettavana olevasta lapsesta maksettavaan lisään (ks. 2.2.3 kohta).

Johtokunta vahvistaa kotitalouslisän vähimmäismäärän (ks. liite I).

Jos molemmat aviopuolisot työskentelevät Pankin palveluksessa, lisä maksetaan puolisolle, jonka kuukausittainen peruspalkka on korkeampi. Jos toinen aviopuolisoista työskentelee Pankissa ja toinen muussa kansainvälisessä organisaatiossa, Pankin palveluksessa oleva puoliso saa lisän, edellyttäen ettei toinen organisaatio maksa vastaavaa lisää hänen aviopuolisolleen.

Jos ainoa henkilö, jonka perusteella oikeus kotitalouslisään on olemassa, kuolee, maksaminen lopetetaan kuolinpäivää seuraavan kuudennen kuukauden päättyessä.

Tätä määräystä sovelletaan vastaavasti Pankin maksaman eläkkeen saajiin.

2.2.2. Huollettavana oleva lapsi

Lasta, jonka elatuksesta henkilöstön jäsen tosiasiallisesti vastaa ja joka on hänen avioliitossa syntynyt, tunnustettu avioliiton ulkopuolella syntynyt tai ottolapseksi otettu lapsensa tai lapsipuolensa, pidetään kyseisen henkilöstön jäsenen huollettavana olevana lapsena, edellyttäen että Pankki tai jokin toinen Euroopan unionin toimielin tai elin ei pidä lasta toisen henkilöstön jäsenen tai virkamiehen huollettavana olevana lapsena ja että lapsi ei ole ansiotyössä.

Samoin edellytyksin Pankki voi myös pitää huollettavana olevana lapsena lasta, jonka henkilöstön jäsen on ottanut asumaan luokseen.

Kun lapsi asuu samassa kotitaloudessa henkilöstön jäsenen kanssa tai jos viimeksi mainittu osallistuu lapsen elatukseen määrällä, joka on ainakin 50 prosenttia suurempi kuin huollettavana olevasta lapsesta maksettavan lisän määrä, henkilöstön jäsenen katsotaan vastaavan tosiasiallisesti lapsen elatuksesta (ks. liite I).”

Asian tausta

5 Asian taustalla olevat seikat on esitetty valituksenalaisen tuomion 1–25 kohdassa seuraavasti:

”1 Kantaja MG on ollut [EIP:n] toimihenkilö 1.2.1998 lähtien.

2 Kantaja solmi 12.9.2003 avioliiton A:n kanssa, joka on vuodesta 2002 lähtien ollut niin ikään EIP:n toimihenkilö. Heillä on viisi yhteistä lasta.

3 A nosti 22.8.2017 kantajaa vastaan tribunal d’arrondissement de Luxembourgissa (Luxemburgin piirituomioistuim, Luxemburg) kanteen, jossa vaadittiin avioeroa, väliaikaista määräystä yhteiselämän lopettamisesta, hänen aviopuolisensa velvoittamista muuttamaan aviopuolisoiden yhteisestä kodista sekä heidän viiden alaikäisen lapsensa määräämistä väliaikaisesti hänen huoltoonsa.

4 Tribunal d’arrondissement de Luxembourg antoi 14.11.2017 välitoimimääräyksen (jäljempänä 14.11.2017 annettu välitoimimääräys), jolla se uskoi lasten huollon väliaikaisesti A:lle. Lisäksi Luxemburgin tuomioistuin määräsi kantajan muuttamaan aviopuolisoiden yhteisestä kodista yhden kuukauden kuluessa välitoimimääräyksen tiedoksi antamisesta.

5 Kantaja muutti aviopuolisoiden yhteisestä kodista joulukuussa 2017.

6 Luxemburgin välitoimimista päättävä tuomari määräsi 20.7.2018 antamallaan välitoimimääräyksellä (jäljempänä 20.7.2018 annettu välitoimimääräys – –), joka annettiin tiedoksi kantajalle 7.3.2019, että kantajan on maksettava A:lle elatusapua kuukausittain 1 500 euroa eli 300 euroa heidän kutakin lastaan varten siten, että perhelisät eivät sisälly näihin määriin, minkä lisäksi kantajan on maksettava kustannukset kolmen lapsen hoidosta Centre polyvalent de l’enfance (päivähoito- ja iltapäivähoitokeskus) sekä puolet kaikista kantajan ja A:n viiden lapsen tarpeista johtuvista ylimääräisistä kustannuksista. Lisäksi välitoimimista päättävä tuomari määräsi, että EIP:n on suoritettava huollettavana olevasta lapsesta maksettavat lisät ja koulutuslisät A:lle.

- 7 Cour supérieure de justice de Luxembourg, siègeant en Cour d'appel (ylioikeuteen kuuluva ensimmäinen muutoksenhakuaste, Luxemburg) hylkäsi 9.1.2019 valituksen, jonka kantaja oli tehnyt 14.11.2017 annetusta välitoimimääräyksestä siltä osin kuin alaikäiset lapset määrättiin asumaan A:n luona, mutta oikeutti kantajan tapaamaan lapsia ja pitämään heidät luonaan joka toinen viikonloppu ja puolet koulujen loma-ajasta.
- 8 Tribunal d'arrondissement de Luxembourg tuomitsi kantajan ja A:n avioeroon 21.3.2019.
- 9 Cour supérieure de justice antoi 20.7.2018 annetusta välitoimimääräyksestä tehdystä valituksesta 10.7.2019 tuomion, jossa se vahvisti A:n oikeuden saada elatusapua kantajalta 300 euroa kuukaudessa lasta kohti. Sen sijaan se muutti 20.7.2018 annettua välitoimimääräystä vapauttamalla kantajan velvollisuudesta maksaa tiettyjä lasten tarpeista johtuvia kustannuksia, kuten hoidon kustannuksia, koska se katsoi, että nämä kustannukset oli jo otettu huomioon elatusavussa.
- 10 EIP ilmoitti kantajalle 24.11.2017, että huollettavana olevasta lapsesta maksettavat lisät ja koulutuslisät maksettaisiin 14.11.2017 annetun välitoimimääräyksen johdosta A:lle.
- 11 A teki 28.12.2017 [EIP:n henkilöstösääntöjen] 41 artiklan, sellaisena kuin sitä sovelletaan nyt käsiteltävässä asiassa, mukaisen sovittelupyynnön, jotta hänen viiden lapsensa todettaisiin olevan hänen huollettavinaan 14.11.2017 annetun välitoimimääräyksen mukaisesti ja jotta perhelisät ja niihin perustuvat EIP:n henkilöstösäännöissä säädetyt taloudelliset oikeudet määrättäisiin myönnettäviksi hänelle.
- 12 EIP:n pääjohtaja, joka vahvisti erään muun sovittelumenettelyn lopputuloksen ja päätti ulottaa sen koskemaan myös A:n tilannetta, katsoi 12.9.2018, että A:n ja kantajan lasten katsotaan olevan A:n huollettavina lokakuusta 2018 lähtien (jäljempänä 12.9.2018 tehty päätös). Tämä merkitsi lisäksi sitä, että perhelisät ja niihin perustuvat taloudelliset oikeudet määrättiin myönnettäviksi A:lle.
- 13 EIP ilmoitti 11.10.2018 päivätyllä kirjeellä (jäljempänä 11.10.2018 päiväty kirje) kantajalle, että tämä ei enää lokakuusta 2018 lähtien ole oikeutettu kotitalouslisään, huollettavana olevasta lapsesta maksettaviin lisiin eikä koulutuslisiin (jäljempänä yhdessä perhelisät) eikä niihin perustuviin hallinnollisten määräysten nojalla myönnettäviin taloudellisiin oikeuksiin, koska oikeus niihin on 12.9.2018 tehdyllä päätöksellä myönnetty A:lle.
- 14 Kantaja ilmoitti 29.10.2018 päivätyllä kirjeellä EIP:lle vastustavansa 11.10.2018 päivätyllä kirjeellä ilmoitettuja toimenpiteitä. Hän myös totesi, että hänen 29.10.2018 päivätyä kirjettään oli pidettävä [EIP:n] henkilöstösääntöjen 41 artiklassa tarkoitettuna sovittelupyynnönä.
- 15 Koska kantaja ei saanut vastausta EIP:ltä, hän toisti pyyntönsä 10.12.2018 päivätyllä kirjeellä.
- 16 EIP hylkäsi kantajan pyynnön 7.1.2019 päivätyllä kirjeellä, jossa ei otettu kantaa sovittelumenettelyn aloittamiseen (jäljempänä 7.1.2019 päiväty kirje – –).
- 17 Kantaja teki 11.1.2019 päivätyllä kirjeellä EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan mukaisen sovittelupyynnön. Kyseisen pyynnön tarkoituksena oli riitauttaa 11.10.2018 päiväty kirje ja tarvittaessa myös 7.1.2019 päiväty kirje.

- 18 EIP:n henkilöstöhallinto vahvisti 14.1.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä vastaanottaneensa kantajan esittämän sovittelupyynnön. Myös EIP:n pääjohtaja vahvisti 15.1.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä vastaanottaneensa mainitun sovittelupyynnön.
- 19 Kantaja nimesi 17.1.2019 päivätyllä sähköpostiviestillä edustajakseen sovittelutoimikunnassa EIP:n osastopäällikkö B:n ja pyysi EIP:tä ilmoittamaan hänelle, kuka toimii EIP:n edustajana. Hän toisti pyyntönsä 4.2.2019 päivätyssä kirjatussa kirjeessä.
- 20 EIP:n henkilöstöhallinto ilmoitti 17.4.2019 päivätyllä kirjeellä kantajalle vastauksena tämän 11.1.2019 päivätyyn kirjeeseen, että hänen tekemänsä sovittelupyyntö oli hyväksytty ja että sovittelumenettely oli siten aloitettu. EIP ilmoitti, että C oli nimetty EIP:n edustajaksi mainitussa sovittelumenettelyssä.
- 21 B ja C kävivät 24.4.2019 lähtien sähköpostinvaihtoa sovittelutoimikunnan puheenjohtajan nimeämiseksi. He pääsivät yhteisymmärrykseen EIP:stä eläkkeellä olevan toimihenkilön D:n nimeämisestä.
- 22 Sovittelutoimikunta kokoontui 23.7.2019, 2.8.2019, 5.3.2020 ja 9.3.2020.
- 23 EIP:n henkilöstöhallinto ehdotti 12.2.2020 päivätyllä sähköpostiviestillä sovittelutoimikunnalle, että henkilöstöhallinnon 'rinnakkaiseksi' kutsumassa menettelyssä tehdyt päätökset huomioon ottaen tietyt lisät maksettaisiin puoliksi A:lle ja puoliksi kantajalle, edellyttäen että kantaja esittää todisteet lapsilleen suoritetuista maksuista. Kantaja ei hyväksynyt tätä ehdotusta.
- 24 Sovittelutoimikunnan kolme jäsentä lähettivät toisilleen useita sähköpostiviestejä 9.3.–4.6.2020 pyrkimyksenään kommentoida ja muuttaa sovittelumenettelyn pöytäkirjan sisältöä. Sovittelutoimikunnan puheenjohtaja lähetti kyseisen pöytäkirjan EIP:n pääjohtajalle 4.6.2020 päivätyllä sähköpostiviestillä, jossa hän totesi muun muassa, että sovittelumenettely oli epäonnistunut ja ettei kyseisen menettelyn päättämistä koskevasta kertomuksesta ollut päästy yksimielisyyteen.
- 25 EIP:n pääjohtaja ilmoitti 30.7.2020 päivätyllä ja kantajalle 31.7.2020 sähköpostitse välitetyllä kirjeellä sovittelutoimikunnan puheenjohtajalle vastaanottaneensa sovittelutoimikunnan päätelmät ja totesi panevansa merkille sovittelumenettelyn epäonnistumisen (jäljempänä 30.7.2020 päivätytty kirje). Sovittelumenettelyn pöytäkirja oli kyseisen kirjeen liitteenä.”

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

- 6 Valittaja nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 14.9.2020 jätetyllä kannekirjelmällä SEUT 270 artiklaan ja Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 50 a artiklaan perustuvan kanteen, jossa vaadittiin yhtäältä EIP:n 11.10.2018, 7.1.2019 ja 30.7.2020 päivätyjen niiden kirjeiden kumoamista, joiden perusteella valittajalta evättiin oikeus perhelisiin ja niihin perustuviin taloudellisiin oikeuksiin, ja toisaalta korvausta hänelle aiheutuneesta henkisestä kärsimyksestä.
- 7 Valittaja vetosi kumoamisvaatimustensa tueksi kuuteen kanneperusteeseen, joista ensimmäinen perustui kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen, toinen perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin, kolmas ilmeiseen arviointivirheeseen ja toissijaisesti hallinnollisten määräysten

lainvastaisuuteen, neljäs asetuksen N:o 260/68 3 artiklan 4 kohdan rikkomiseen ja ilmeiseen arviointivirheeseen, viides luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta 23.10.2018 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725 (EUVL 2018, L 295, s. 39) rikkomiseen, hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen ja huolenpitovelvollisuuden laiminlyöntiin sekä kuudes EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan rikkomiseen, hyvän hallinnon periaatteen loukkaamiseen ja huolenpitovelvollisuuden laiminlyöntiin.

- 8 Unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla kaikki nämä kanneperusteet ja siten myös kumoamisvaatimuksen.
- 9 Valittaja vetosi vahingonkorvausvaatimuksensa tueksi siihen, että hänelle oli aiheutunut työnantajansa toimista ja laiminlyönneistä henkistä kärsimystä ensinnäkin sen vuoksi, että hänen palkkauksensa oli lainvastaisen toimen toteuttamisen vuoksi vähentynyt äkillisesti ja erittäin merkittävästi, mikä aiheutti ahdistuneisuutta, toiseksi sen vuoksi, että hänen henkilötietojaan oli ilmaistu sivullisille ilman hänen suostumustaan, kolmanneksi sen vuoksi, että EIP on asettunut hänen entisen aviopuolisonsa puolelle nojautuessaan ratkaisevasti Luxemburgin tuomioistuimissa käydyn oikeudenkäynnin lopputulokseen, ja neljänneksi sen vuoksi, että sovittelumenettelyn aloittaminen oli perusteettomasti viivästynyt. Kantaja katsoi kyseisen vahingon kohtuulliseksi määräksi 10 000 euroa, jotka hän sitoutui luovuttamaan hyväntekeväisyyteen, jos korvausvaatimus hyväksytään.
- 10 Valituksenalaisessa tuomiossa unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi ensimmäisessä oikeusasteessa esitetyn vahingonkorvausvaatimuksen kolme ensimmäistä osaa. Vahingonkorvausvaatimuksen neljännestä osasta se totesi sitä vastoin, että kun otetaan huomioon erityisesti se, että EIP:n vastauspyyntöön, jonka valittaja oli esittänyt sovittelumenettelyn aloittamisesta 7.1.2019 päivätyn kirjeen johdosta, oli viivästynyt kohtuuttoman kauan eli yli kolme kuukautta ja ettei EIP ollut vastannut 29.10.2018 päivättyyn kirjeeseen sisältyneeseen ensimmäiseen sovittelupyntöön, EIP oli aiheuttanut valittajalle tästä viivästyksestä johtuneen pitkään jatkuneen epävarmuuden ja siten aiheuttanut hänelle henkistä kärsimystä. Tämän vuoksi unionin yleinen tuomioistuin velvoitti EIP:n maksamaan valittajalle vahingonkorvausta kohtuulliseksi harkitut 500 euroa.
- 11 Unionin yleinen tuomioistuin päätti myös, että kumpikin osapuoli vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Asianosaisten vaatimukset muutoksenhakuasteessa

- 12 Valittaja vaatii, että unionin tuomioistuin
 - ottaa valituksen tutkittavaksi ja hyväksyy sen
 - kumoo valituksenalaisen tuomion ja näin ollen hyväksyy valittajan ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset ja siten kumoo EIP:n 11.10.2018 tekemän päätöksen, jolla valittajalta lopetettiin oikeus perhelisiin (joihin sisältyivät muun muassa päivähoito- ja iltapäivähoitokeskuksen hoitokustannukset, jotka EIP oli perusteettomasti vähentänyt valittajan palkasta marraskuuhun 2019 asti) ja niihin perustuviin taloudellisiin oikeuksiin (joita olivat muun muassa verovähennykset ja korvaukset valittajan maksamista lasten sairauskuluista), sekä tarpeen mukaan kumoo 7.1.2019 tehdyn päätöksen, jolla valittajan

kaikki vaatimukset oli hylätty, ja kumooa EIP:n 30.7.2020 tekemän päätöksen, jolla todettiin sovitteluyrityksen jääneen tuloksettomaksi ja vahvistettiin 11.10.2018 tehty päätös, sekä määrää korvattavaksi valittajalle aiheutuneet aineelliset ja aineettomat vahingot

– velvoittaa EIP:n korvaamaan oikeudenkäyntikulut molemmissa oikeusasteissa.

13 EIP vaatii, että unionin tuomioistuin

– hylkää valituksen

– velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valituksen tarkastelu

14 Valittaja vetoaa valituksensa tueksi viiteen valitusperusteeseen, joista ensimmäinen perustuu kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen, toinen perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin, kolmas tosiseikkojen ottamiseen huomioon vääristyneellä tavalla, ilmeisiin arviointivirheisiin ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen ja suhteellisuusperiaatteen loukkaamiseen, neljäs asetuksen N:o 260/68 3 artiklan 4 kohdan rikkomiseen ja viides asiakirja-aineiston ottamiseen huomioon vääristyneellä tavalla, unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 85 artiklan rikkomiseen, tosiseikkojen virheelliseen oikeudelliseen luonnehdintaan ja perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiin.

15 Ensimmäiseksi on tarkasteltava ensimmäistä valitusperustetta ja toiseksi kolmannen valitusperusteen toista osaa.

Ensimmäinen valitusperuste

Asianosaisten lausumat

16 Valittaja vetoaa tässä valitusperusteessa siihen, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 73 ja 74 kohdassa loukannut Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 41 artiklan 2 kohdan a alakohdassa vahvistettua oikeutta tulla kuulluksi.

17 Valittaja toteaa huomauttaneensa unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamassaan kanteessa, että EIP ei kuullut häntä ennen 11.10.2018 päivätystä kirjeestä päättämistä. Kyseinen kirje johtui kuitenkin hänen entisen aviopuolisonsa pyynnöstä aloitetusta sovittelumenettelystä, josta ei ollut ilmoitettu valittajalle ja jossa oli päädytty soveltamaan analogisesti päätöstä, jonka EIP oli tehnyt erään muun toimihenkilön aloittamassa muussa sovittelumenettelyssä, johon liittyvät tosiseikat ja oikeudelliset seikat eivät olleet valittajan tiedossa. Valittaja oli vedonnut myös siihen, että menettelyn lopputulos olisi ollut erilainen, jos häntä olisi kuultu, sillä silloin yhtäältä hän olisi voinut selittää täsmällisesti asemansa kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olleissa oikeudenkäynneissä ja toisaalta EIP olisi voinut tältä osin ehdottaa perhelisien tai joidenkin niistä jakamista valittajan ja hänen entisen aviopuolisonsa kesken.

- 18 Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin myöntää valituksenalaisessa tuomiossa, että häntä ei ollut kuultu 11.10.2018 päivätyllä kirjeellä ilmoitetun päätöksen tekemiseen johtaneessa menettelyssä. Unionin yleinen tuomioistuin on kuitenkin virheellisesti katsonut, että hänen oikeuttaan tulla kuulluksi olisi kunnioitettu, pelkästään siksi, että hänellä on ollut tilaisuus esittää 29.10. ja 10.12.2018 päivätyissä kirjeissään kommenttinsa 11.10.2018 tehtyyn päätökseen sisältyvästä päättelystä, jolloin valittajan huomautukset on otettu huomioon ennen EIP:n 7.1.2019 päivätyssä kirjeessään ilmaiseman kannan määrittämistä.
- 19 EIP kiistää tämän ja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on menettänyt oikein katsoessaan EIP:n antaneen valittajalle mahdollisuuden tulla kuulluksi 11.10.2018 päivätyyn kirjeen johdosta. EIP toteaa tältä osin, että EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan 2 kohdassa säädetään, että siinä tarkoitettu sovittelumenettely voidaan aloittaa vain yksilöllisesti ja asianomaisen henkilön eli EIP:n henkilöstöön kuuluvan, joka katsoo hallinnon päätöksen tai menettelyn loukkaavan oikeuttaan, aloitteesta. Koska valittajan entinen aviopuoliso, joka myös on EIP:n toimihenkilö, oli tehnyt aloitteen perhelisien maksamista ja niihin perustuvia taloudellisia oikeuksia koskevaan sovittelumenettelyyn ryhtymisestä, mainittu menettely on koskenut vain häntä eikä EIP:llä ole ollut mahdollisuutta ulottaa sitä valittajaan.
- 20 Tältä osin EIP on järjestänyt valittajan kuulluksi tulemista koskevan oikeuden käyttämisen ainoalla sellaisella tavalla, joka kunnioittaa hänen entiselle aviopuolisolleen EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan mukaan kuuluvaa oikeutta yksilölliseen sovittelumenettelyyn. Valittajalle on siten ilmoitettu hänen entistä aviopuolisoaan yksilöllisesti koskeneen sovittelumenettelyn tuloksista kyseisen menettelyn päätyttyä ja siltä osin kuin toimenpiteet, joihin EIP:n oli sen johdosta ryhdyttävä, saattoivat vaikuttaa hänen asemaansa, ja häntä oli kuultu siltä osin. Valittaja ei ole ainakaan osoittanut, että kyseinen menettely olisi mahdollisesti voinut johtaa toisenlaiseen lopputulokseen.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 21 On syytä muistuttaa, että perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdassa määrätään, että hyvää hallintoa koskevaan oikeuteen sisältyy erityisesti jokaisen oikeus tulla kuulluksi, ennen kuin häntä vastaan ryhdytään yksittäiseen toimenpiteeseen, joka vaikuttaa häneen epäedullisesti.
- 22 Kyseinen määräys on sanamuotonsakin mukaisesti soveltamisalaltaan yleinen. Tästä seuraa, että oikeutta tulla kuulluksi on kunnioitettava kaikissa menettelyissä, jotka voivat johtaa jollekin henkilölle vastaiseen toimeen silloinkin, kun sovellettavassa säännöstössä ei säädetä nimenomaisesti tällaisesta muodollisuudesta (tuomio 18.6.2020, komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 67 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 23 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan, josta unionin yleinen tuomioistuin muistutti valituksenalaisen tuomion 70 kohdassa, oikeudella tulla kuulluksi pyritään kahteen tavoitteeseen. Yhtäältä sillä edistetään mahdollisimman täsmällistä ja virheetöntä asian valmistelua ja tosiseikkojen toteamista, ja toisaalta sillä varmistetaan asianomaisen tehokas suojeleminen. Oikeudella tulla kuulluksi pyritään erityisesti takaamaan, että henkilöön epäedullisesti vaikuttavat päätökset tehdään tietoisina kaikista asiaan vaikuttavista seikoista, ja sen tavoitteena on erityisesti, että toimivaltaiset viranomaiset voivat korjata virheen tai asianomainen henkilö voi esittää sellaisia seikkoja, jotka koskevat hänen henkilökohtaista tilannettaan ja jotka tukevat sitä, että päätös tehdään, että sitä ei tehdä tai että sillä on tietty sisältö (tuomio 4.6.2020, EUH v. De Loecker, C-187/19 P, EU:C:2020:444, 69 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

- 24 Oikeudella tulla kuulluksi taataan siten jokaiselle henkilölle mahdollisuus esittää hallintomenettelyn aikana hyödyllisellä ja tehokkaalla tavalla kantansa ennen sellaisen päätöksen tekemistä, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti hänen oikeuksiinsa ja oikeutettuihin etuihinsa (ks. vastaavasti tuomio 18.6.2020, komissio v. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 67 kohta ja tuomio 21.10.2021, parlamentti v. UZ, C-894/19 P, EU:C:2021:863, 89 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 25 Kysymys siitä, onko unionin yleinen tuomioistuin tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 73 ja 74 kohdassa, ettei oikeus tulla kuulluksi edellyttänyt EIP:n kuulevan valittajaa ennen 11.10.2018 päivätystä kirjeestä päättämistä, on ratkaistava näiden seikkojen valossa.
- 26 Siltä osin kuin on ensimmäiseksi kyse siitä, onko 11.10.2018 päivätty kirje perusoikeuskirjan 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu yksittäinen toimenpide, joka vaikuttaa epäedullisesti valittajan oikeuksiin ja oikeutettuihin etuihin, unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 73 kohdassa, että jo kyseisen tuomion 35 kohdasta ilmeni, että EIP oli kyseisellä kirjeellä ilmoittanut valittajalle, ettei perhelisiä enää maksettaisi hänelle ottaen huomioon hänen entisen aviopuolisonsa käynnistämän sovittelumenettelyn lopputulos. Kyseisessä 35 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin korosti siten, että 11.10.2018 päivätty kirje oli vaikuttanut suoraan valittajan yksilölliseen tilanteeseen, koska valittajalta oli lopetettu mahdollisuus saada mainitut perhelisät ja kyseessä olevat, niihin perustuvat taloudelliset oikeudet.
- 27 Viitatessaan tähän toteamukseen valituksenalaisen tuomion 73 kohdassa kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaamiseen perustuvan kanneperusteen tarkastelun yhteydessä unionin yleinen tuomioistuin on välillisesti mutta väistämättä katsonut, että 11.10.2018 päivätty kirje on todella yksittäinen toimenpide, joka voi perussäännön 41 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla vaikuttaa epäedullisesti valittajan oikeuksiin ja oikeutettuihin etuihin, eikä tätä toteamusta ole riitautettu tässä muutoksenhakumenettelyssä, joten valittajaa olisi kyseisen määräyksen mukaan tullut kuulla ennen kyseisen toimen toteuttamista.
- 28 Toiseksi on kiistatonta, että EIP ei kuullut valittajaa ennen 11.10.2018 päivätystä kirjeestä päättämistä. Kuten valituksenalaisen tuomion 12 ja 13 kohdasta nimittäin ilmenee, kyseinen kirje annettiin tiedoksi valittajalle sen jälkeen, kun EIP oli 12.9.2018 tehnyt valittajan entisen aviopuolison EIP:n henkilöstösääntöjen 41 artiklan nojalla käynnistämässä sovittelumenettelyssä, johon valittaja ei ole osallistunut, kuten valituksenalaisen tuomion 73 kohdasta ilmenee, päätöksen perhelisien maksamisesta valittajan entiselle aviopuolisolle.
- 29 On tosin yhtäältä totta, että valittaja otti yhteyttä EIP:hen 11.10.2018 päivätyn kirjeen vastaanottamisen jälkeen riitauttaakseen hänelle tiedoksi annetun päätöksen, kuten unionin yleinen tuomioistuin on pääasiallisesti todennut valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa. Siten valittaja on erityisesti vedonnut 29.10.2018 päivätystä kirjeessä siihen, että 11.10.2018 päivätystä kirjeestä oli päätetty hänen menettelyllisiä oikeuksiaan loukatun, että kyseisen kirjeen sisältöä ei ollut mahdollista ymmärtää ja että kirjeessä sivuutettiin perheen sisäiset taloudelliset järjestelyt ja erityisesti se, että valittaja huolehti suuresta osasta perheen menoja.
- 30 Toisaalta EIP on 7.1.2019 päivätystä kirjeessään tosiasiallisesti vastannut tiettyihin valittajan esittämiin väitteisiin, kuten unionin yleinen tuomioistuin on myös korostanut valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa.

- 31 On kuitenkin todettava, että kyseinen valittajan avustajalle useita viikkoja 11.10.2018 päivätystä kirjeestä päättämisen jälkeen lähetetty vastaus valittajan kirjallisiin väitteisiin ei voi korjata sitä, ettei valittajaa ollut kuultu ennen kyseisen päätöksen tekemistä. Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 50 kohdassa, kyseinen kirje ei ole valmistelutoimi, joka sisältyy myöhempään päätökseen. Se on alkuperäinen päätös, joka vahvistetaan 7.1.2019 päivätyssä kirjeessä. Näin ollen 11.10.2018 päivätty kirje on se päätös, jolla valittajan oikeus perheliisiin lopetettiin.
- 32 Tässä yhteydessä on syytä muistuttaa, että oikeus tulla kuulluksi edellyttää, että asianomaiselle on annettu mahdollisuus ilmaista asianmukaisesti näkemyksensä päätösluonnoksesta kyseisen viranomaisen aloitteesta käynnistetyssä suullisessa ja/tai kirjallisessa näkemystenvaihdossa, jota koskeva todistustaakka on viranomaisella. Asianomaiselle on erityisesti oltava nimenomaisesti ilmoitettu päätösluonnoksesta ja häntä on oltava kehoitettu esittämään huomautuksensa. Vain tällöin, kun asianomainen on ollut tietoinen aiotun päätöksen seurauksista, hänelle on annettu mahdollisuus vaikuttaa kyseessä olevaan päätöksentekomenettelyyn (ks. vastaavasti tuomio 6.12.2007, *Marcuccio v. komissio*, C-59/06 P, EU:C:2007:756, 47 ja 58 kohta).
- 33 Kuten tämän tuomion 28 ja 31 kohdasta ilmenee, nyt käsiteltävässä tapauksessa EIP ei ole antanut valittajalle mahdollisuutta esittää huomautuksiaan ajoissa ja siten vaikuttaa kyseessä olevaan päätöksentekomenettelyyn.
- 34 Edellä todetuista seikoista seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt valituksenalaisen tuomion 74 kohdassa oikeudellisen virheen katsoessaan, ettei valittajan oikeutta tulla kuulluksi ollut loukattu nyt käsiteltävässä tapauksessa, koska valittajalla oli ollut tilaisuus kommentoida EIP:n 11.10.2018 päivätyssä kirjeessä esittämää päättelyä ja esittää huomautuksensa kirjeeseen sisältyneistä perusteluista, vaikka valittaja on voinut esittää kyseiset huomautukset vasta kyseisen päätöksen tekemisen jälkeen eikä hänelle siten ole annettu mahdollisuutta vaikuttaa kyseiseen päätöksentekomenettelyyn.
- 35 Kolmanneksi on syytä muistuttaa, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomion perustelujen mahdollinen unionin oikeuden vastaisuus ei voi johtaa kyseisen tuomion kumoamiseen, jos sen tuomiolauselmaa voidaan muiden oikeudellisten perustelujen vuoksi pitää perusteltuna, vaan perustelut on tällöin korvattava uusilla perusteluilla (tuomio 17.1.2023, *Espanja v. komissio*, C-632/20 P, EU:C:2023:28, 48 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 36 Tältä osin unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että puolustautumisoikeuksien, erityisesti kuulluksi tulemista koskevan oikeuden, loukkaamisesta seuraa kyseessä olevan hallintomenettelyn päätteeksi tehdyn päätöksen kumoaminen ainoastaan, jos menettely olisi voinut johtaa toisenlaiseen tulokseen ilman kyseistä sääntöjenvastaisuutta (tuomio 18.6.2020, *komissio v. RQ*, C-831/18 P, EU:C:2020:481, 105 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 37 Jotta asianomaisen kuulluksi tulemista koskevan oikeuden loukkaaminen voisi johtaa hallintoviranomaisen sellaisen yksittäisen päätöksen kumoamiseen, joka voi vaikuttaa häneen epäedullisesti, on selvitettävä, oliko hallintoviranomaisella harkintavaltaa kyseisen päätöksen tehdessään. Virkamiehellä ei nimittäin ole oikeutetusta edusta johtuvaa aihetta vaatia päätöksen kumoamista sillä perusteella, että menettelymääräyksiä ja erityisesti oikeutta tulla kuulluksi ennen hänelle kielteisen päätöksen tekemistä ei ole noudatettu, jos hallinnolla ei ole lainkaan harkintavaltaa vaan sen on meneteltävä niin kuin se on menetelty. Jos hallinnon toimivalta on tällä tavoin sidottu, riidanalaisen päätöksen kumoaminen ei voi johtaa kyseisen virheen

korjaamisen jälkeen muuhun lopputulokseen kuin kumottuun päätökseen verrattuna asiakysymyksen osalta samansisältöisen päätöksen tekemiseen (ks. analogisesti tuomio 6.7.1983, Geist v. komissio, 117/81, EU:C:1983:191, 7 kohta).

- 38 Osoittaakseen EIP:n loukanneen valittajan oikeutta tulla kuulluksi valittaja vetoaa tältä osin pääasiallisesti siihen, että jos häntä olisi kuultu ennen 11.10.2018 päiväystä kirjeestä päättämistä, hän olisi voinut selostaa asemansa kansallisissa tuomioistuimissa vireillä olleissa oikeudenkäynneissä ja todeta varsinkin sen, että hän osallistuu lastensa elatukseen rahamäärällä, joka on ainakin 50 prosenttia suurempi kuin huollettavana olevasta lapsesta maksettava lisä, joten EIP olisi voinut ehdottaa perhelisien tai joidenkin niistä jakamista valittajan ja hänen entisen aviopuolisonsa kesken.
- 39 EIP on tältä osin pääasiallisesti vedonnut erityisesti istunnossa siihen, että menettely ei olisi voinut johtaa muuhun lopputulokseen, koska hallinnollisten määräysten 2.2.2 kohdassa määrätään, että lapsen katsominen henkilöstöön kuuluvan huollettavana olevaksi edellyttää, että henkilöstöön kuuluva tosiasiallisesti huolehtii lapsen elatuksesta, mikä edellyttää näyttöä yhtäältä siitä, että lapsi asuu samassa kotitaloudessa hänen kanssaan, ja toisaalta siitä, että hän osallistuu lapsen elatukseen rahamäärällä, joka on ainakin 50 prosenttia suurempi kuin huollettavana olevasta lapsesta maksettava lisä. EIP katsoo ilmoittaneensa 7.1.2019 päivätyssä kirjeessä, että ensimmäinen näistä edellytyksistä ei täyttynyt, koska kansallinen tuomioistuin oli uskonut lasten huollon valittajan entiselle aviopuolisolle.
- 40 Tältä osin on todettava, että EIP:n väite, jonka mukaan perhelisien toisenlainen jakaminen valittajan ja hänen entisen aviopuolisonsa kesken ei olisi ollut mahdollista hallinnollisten määräysten 2.2.1 ja 2.2.2 kohdan sanamuodon mukaan, tulee osoitetuksi paikkansa pitämättömäksi valituksenalaisen tuomion 23 kohtaan sisältyvällä tosiseikkoja koskevalla toteamuksella, jota EIP ei ole riitauttanut tässä oikeudenkäynnissä ja jonka mukaan EIP:n henkilöstöhallinto ehdotti 12.2.2020 päivätyllä sähköpostiviestillä sovittelutoimikunnalle, että eräissä rinnakkaiseksi luonnehditussa asiassa tehty päätös huomioon ottaen eräät perhelisät maksettaisiin puoliksi valittajalle ja puoliksi hänen entiselle aviopuolisolleen, edellyttäen että valittaja esittää todisteet lapsilleen suoritetuista maksuista.
- 41 Tässä tilanteessa on katsottava julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa esittämin tavoin, että EIP olisi voinut tulkita omia hallinnollisia määräyksiään toisella tavalla. EIP:llä on siten ollut tämän tuomion 37 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua harkintavaltaa, joten kyseessä oleva menettely olisi voinut johtaa toisenlaiseen lopputulokseen, jos valittajalle olisi annettu mahdollisuus esittää huomautuksensa ennen 11.10.2018 päiväystä kirjeestä päättämistä.
- 42 Edellä todetusta seuraa, että ensimmäinen valitusperuste on hyväksyttävä.

Kolmannen valitusperusteen toinen osa

Asianosaisten lausumat

- 43 Valittaja väittää kolmannen valitusperusteensa toisessa osassa, että unionin yleinen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 100, 101, 107 ja 108 kohdassa virheellisesti hylännyt väitteen perhelisistä annettujen hallinnollisten määräysten lainvastaisuudesta. Tältä osin valittaja katsoo, että kyseisissä määräyksissä loukataan yhdenvertaisen kohtelun ja syrjintäkiellon periaatteita, koska vanhemmilla, joista kumpikin osallistuu lastensa elatukseen, ei ole samoja perhelisiin

perustuvia taloudellisia oikeuksia, vaikka nämä oikeudet määräytyvät lapsen tosiasiallisen elatuksen perusteella. Näin ollen vanhemman oikeus perhelisiin ei eroa toisen vanhemman vastaavasta oikeudesta sillä perusteella, että lapsi on ensiksi mainitun mutta ei viimeksi mainitun vanhempansa huollettavana. Tässä yhteydessä valittaja katsoo osoittaneensa oikeudellisesti riittävällä tavalla, että hän osallistuu huomattavilla rahamäärillä lastensa elatusmenoihin siitä huolimatta, että lapset asuivat suurimman osan ajasta hänen entisen aviopuolisonsa luona.

- 44 EIP puolestaan katsoo, ettei unionin yleinen tuomioistuin ole loukannut syrjintäkiellon tai yhdenvertaisen kohtelun periaatteita, koska henkilöstöön kuuluvilla on hallinnollisten määräysten mukaan mahdollisuus osoittaa osallistuvansa lasten elatukseen ja sen jälkeen mahdollisuus saada perhelisiä. Sitä paitsi perhelisiä maksettaessa edunsaajina ovat lapset eivätkä henkilöstöön kuuluvat. Lasten huoltajana olevan vanhemman asema eroaa joka tapauksessa sen vanhemman asemasta, joka ei ole huoltaja, joten vanhempien erilainen kohtelu on täysin oikeutettua.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 45 Aluksi on syytä muistuttaa, että yhdenvertaisen kohtelun periaate, sellaisena kuin se vahvistetaan perusoikeuskirjan 20 artiklassa, on unionin oikeuden yleinen periaate, joka edellyttää, että toisiinsa rinnastettavia tapauksia ei kohdella eri tavalla eikä erilaisia tapauksia kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella. Erilainen kohtelu on perusteltua, kun se perustuu objektiiviseen ja kohtuulliseen perusteeseen eli kun se vastaa asianomaisessa lainsäädännössä hyväksyttävästi tavoiteltua päämäärää ja kun tämä erilainen kohtelu on oikeassa suhteessa asianomaisella kohtelulla tavoiteltuun päämäärään (tuomio 16.12.2008, Huber, C-524/06, EU:C:2008:724, 75 kohta ja tuomio 4.5.2023, Glavna direktzia "Pozharna bezopasnost i zashtita na naselenieto" (Yötyö), C-529/21–C-536/21 ja C-732/21–C-738/21, EU:C:2023:374, 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 46 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdenvertaisen kohtelun periaatteen loukkaaminen eriytetyn kohtelun vuoksi edellyttää, että kyseessä olevat tapaukset ovat toisiinsa rinnastettavissa, kun tarkastellaan kaikkia näille tapauksille ominaisia seikkoja. Eri tapauksille ominaiset seikat ja se, ovatko tapaukset mahdollisesti rinnastettavissa toisiinsa, on määritettävä ja niitä on arvioitava muun muassa kyseisten säännösten kohteen ja sen päämäärän valossa, joihin kyseessä olevilla säännöksillä pyritään, ja tässä yhteydessä on otettava huomioon sen alan, johon kyseinen toimi kuuluu, periaatteet ja tavoitteet (tuomio 26.9.2013, IBV & Cie, C-195/12, EU:C:2013:598, 51 ja 52 kohta ja tuomio 14.6.2017, Compass Contract Services, C-38/16, EU:C:2017:454, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 47 Kuten unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 102 kohdassa, nyt käsiteltävässä tapauksessa huollettavana olevasta lapsesta maksettavalla lisällä on yhteiskunnallinen tarkoitus, jonka oikeuttavat lapsen olemassaoloon ja tosiasialliseen elatukseen liittyvästä tämänhetkisestä ja ehdottomasta tarpeesta aiheutuvat kulut. Tältä osin on otettava huomioon, että vaikka huollettavana olevasta lapsesta maksettavan lisän ja koulutuslisän kaltaiset lisät tai myös lapsille tarkoitettut kiinteämääräiset korvaukset asemapaikan ja pääintressien keskuspaikan välisiä matkoja varten sisältyvät palkkaukseen, niitä ei ole tarkoitettu virkamiehen elatukseen vaan yksinomaan lapsen elatukseen (ks. vastaavasti tuomio 14.6.1988, Christianos v. yhteisöjen tuomioistuin, 33/87, EU:C:1988:300, 15 kohta).

- 48 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 87 kohdassa, tästä seuraa, että kriteeri, jonka perusteella voidaan päättää, onko vanhempi, joka on yksin lasten huoltaja, huollettavana olevasta lapsesta maksettavien lisien maksamisen kannalta tilanteessa, joka on rinnastettavissa sen vanhemman tilanteeseen, joka ei ole yksin lasten huoltaja, on se, osallistuvatko molemmat vanhemmat taloudellisesti lastensa elatukseen.
- 49 Tästä seuraa, että – toisin kuin unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 107 kohdassa – vanhemmat, joista kumpikin osallistuu tosiasiallisesti lapsensa elatukseen, ovat huollettavana olevasta lapsesta maksettavien lisien maksamisen kannalta toisiinsa rinnastettavassa tilanteessa ja kyseisten lisien maksaminen periaatteen vuoksi vain toiselle vanhemmista merkitsee erilaista kohtelua, jonka on oltava objektiivisesti perusteltu.
- 50 Tältä osin on katsottava, että se seikka, että toinen vanhemmista yksin on hänen luonaan asuvan lapsen huoltaja, merkitsee lähtökohtaisesti sitä, että mainitun vanhemman on tosiasiallisesti osallistuttava kyseisen lapsen elatukseen.
- 51 Tämä seikka ei kuitenkaan millään tavoin sulje pois sitä, että myös toinen vanhemmista osallistuu tosiasiallisesti lapsen elatukseen, vaikkei hän ole yksin lapsen huoltaja, kun otetaan muun muassa huomioon, että kyseisellä lapsella on perusoikeuskirjan 24 artiklan 3 kohdassa vahvistettu oikeus ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti, jollei se ole lapsen edun vastaista.
- 52 Tässä yhteydessä on tärkeää noudattaa myös suhteellisuusperiaatetta, joka unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 106 kohdassa toteamin tavoin edellyttää, että unionin toimielinten toimilla ei ylitetä sitä, mikä on asianmukaista ja tarpeen kyseessä olevalla säännöstöllä tavoiteltujen hyväksyttävien päämäärien toteuttamiseksi, ja että silloin, kun on mahdollista valita usean asianmukaisen toimenpiteen välillä, on valittava vähiten rajoittava, eivätkä siitä aiheutuvat haitat saa olla epäsuhteessa tavoiteltuihin päämääriin.
- 53 Nyt käsiteltävässä tapauksessa hallinnollisten määräysten 2.2.1 ja 2.2.2 kohta siten tulkittuina, että niiden mukaan EIP:n on maksettava perhelisät vain sille vanhemmalle, jolle on yksin uskottu lapsen huolto, riippumatta vanhempien tosiasiallisesta osallistumisesta lapsen elatukseen, ylittävät kyseisellä säännöstöllä tavoitellun hyväksyttävän päämäärän, koska sen mukaan ei ole mahdollista ottaa huomioon – lapsen edun nimissä ja kun otetaan huomioon tämän tuomion 51 kohdassa mainittu lapsen oikeus ylläpitää henkilökohtaisia suhteita ja suoria yhteyksiä kumpaankin vanhempaansa säännöllisesti – vallitsevaa tosiasiallista tilannetta, jossa kumpikin vanhempi osallistuu lapsen elatukseen maksamalla tosiasiallisesti kokonaan tai osittain kustannukset lapsen keskeisistä tarpeista muun muassa asunnon, ravinnon, vaatetuksen, koulutuksen, hoidon ja sairauskulujen osalta.
- 54 Vaikka kansallisen tuomioistuimen sellaisen ratkaisun olemassaolo, jossa vahvistetaan rahamäärä, jolla aviopuolisostaan eronneen toimihenkilön on osallistuttava lapsen elatukseen, on seikka, joka toimielimen on otettava huomioon, tämä seikka ei vapauta toimielintä käyttämästä omaa harkintavaltaansa määrittääkseen, osallistuuko kyseinen toimihenkilö tosiasiallisesti lapsen elatukseen.
- 55 Tässä tilanteessa on katsottava, että hallinnollisten määräysten 2.2.1 ja 2.2.2 kohta loukkaavat yhdenvertaisen kohtelun periaatetta ja suhteellisuusperiaatetta, koska niiden tulkinta ei missään tapauksessa mahdollista sitä, että vanhemman, jolle ei ole uskottu yksin lapsen huoltoa, katsotaan osallistuvan tosiasiallisesti lapsen elatukseen.

- 56 Unionin yleinen tuomioistuin on siten tehnyt oikeudellisen virheen katsoessaan valituksenalaisen tuomion 107 ja 108 kohdassa, että hallinnolliset määräykset eivät loukkaa kyseisiä periaatteita.
- 57 Edellä todetusta seuraa, että myös kolmannen valitusperusteen toinen osa on hyväksyttävä.

Toinen valitusperuste, kolmannen valitusperusteen ensimmäinen osa sekä neljäs ja viides valitusperuste

- 58 Kun ensimmäinen valitusperuste ja kolmannen valitusperusteen toinen osa on hyväksytty ja valituksenalainen tuomio on niiden johdosta kumottava, asiassa ei ole tarpeen tutkia valituksen tueksi esitettyjä muita valitusperusteita ja niiden osia, koska ne eivät voi johtaa valituksenalaisen tuomion kumoamiseen laajemmin.

Unionin yleisessä tuomioistuimessa nostettu kanne

- 59 Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 61 artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että jos unionin yleisen tuomioistuimen päätös kumotaan, unionin tuomioistuin voi joko itse ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian unionin yleisen tuomioistuimen ratkaistavaksi.
- 60 Nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin tuomioistuimella on tarvittavat tiedot lopullisen ratkaisun tekemiseksi valittajan unionin yleisessä tuomioistuimessa nostamasta kanteesta, jossa vaaditaan EIP:n 11.10.2018 päivätyyn kirjeeseen ja tarvittaessa 7.1.2019 ja 30.7.2020 päivättyjen kirjeiden kumoamista, sekä ensimmäisessä oikeusasteessa esitetystä vahingonkorvausvaatimuksista.

Kumoamisvaatimukset

- 61 Tämän tuomion 21–57 kohdasta seuraa, että ensimmäisessä oikeusasteessa nostetun kanteen ensimmäinen kanneperuste ja kolmannen kanneperusteen toinen osa ovat perusteltuja ja 11.10.2018, 7.1.2019 ja 30.7.2020 päivätty kirjeet on kumottava sen vuoksi, että oikeutta tulla kuulluksi on loukattu ja hallinnollisten määräysten 2.2.1 ja 2.2.2 kohta ovat lainvastaisia, koska niiden tulkinta ei missään tapauksessa mahdollista sitä, että vanhemman, jolle ei ole uskottu yksin lapsen huoltoa, katsotaan osallistuvan tosiasiallisesti lapsen elatukseen.

Korvausvaatimukset

- 62 Valittaja on vedonnut ensimmäisessä oikeusasteessa esittämiensä ja tämän tuomion 9 kohdassa mainittujen korvausvaatimusten tueksi siihen, että hänelle on aiheutunut aineetonta vahinkoa ensinnäkin hänen palkkauksensa äkillisestä ja erittäin merkittävästä vähentymisestä, joka on aiheuttanut ahdistuneisuutta, toiseksi hänen henkilötietojensa ilmaisemisesta sivullisille ilman hänen suostumustaan, kolmanneksi EIP:n johtoon kuuluvien henkilöiden omaksumasta hänen entistä aviopuolisoaan suosivasta kannasta Luxemburgin tuomioistuimissa käydyssä oikeudenkäynnissä ja neljänneksi sovittelumenettelyn toteuttamisen perusteettomasta viivästyttämisestä, jota ei voida hyvittää muuten kuin korvauksella, jonka kohtuulliseksi määräksi arvioidaan alustavasti 10 000 euroa, jotka hän samalla tavalla kuin ensimmäisessä oikeusasteessa sitoutuu luovuttamaan hyväntekeväisyyteen, jos korvausvaatimus hyväksytään.

- 63 Kuten tämän tuomion 10 kohdassa on mainittu, unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi vahingonkorvausvaatimusten kolme ensimmäistä osaa mutta katsoi kyseisten vaatimusten neljännen osan yhteydessä, että valittajalle oli aiheutunut aineeton vahinko EIP:n perusteettomasta viivyttelystä sovittelumenettelyn toteuttamisessa, ja velvoitti EIP:n maksamaan valittajalle vahingonkorvauksena kohtuulliseksi harkitut 500 euroa.
- 64 Tältä osin on yhtäältä todettava valittajalle hänen palkkauksensa äkillisestä ja erittäin merkittävästä vähentymisestä aiheutuneeksi väitetyn aineettoman vahingon osalta, että oikeuskäytännön mukaan lainvastaisen toimen kumoaminen voi itsessään merkitä kaiken kyseisestä toimesta mahdollisesti aiheutuneen aineettoman vahingon asianmukaista ja lähtökohtaisesti riittävää korjaamista (tuomio 4.4.2019, OZ v. EIP, C-558/17 P, EU:C:2019:289, 80 kohta), paitsi jos kantaja osoittaa kärsineensä sellaista aineetonta vahinkoa, joka on erotettavissa kumoamisen perusteena olevasta lainvastaisuudesta ja jota kumoamisella ei voida korjata kokonaan. Valittaja ei kuitenkaan osoita tätä millään tavoin.
- 65 Siltä osin kuin on toisaalta kyse aineettomasta vahingosta, jonka väitetään aiheutuneen valittajan henkilötietojen ilmaisemisesta sivullisille ilman hänen suostumustaan tai EIP:n johtoon kuuluvien henkilöiden omaksumasta hänen entistä aviopuolisoaan suosivasta kannasta Luxemburgin tuomioistuimissa käydyssä oikeudenkäynnissä, valittaja ei ole näyttänyt toteen valituksenalaisen tuomion 148 kohdassa mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua väitetyistä lainvastaisuuksista johtuvaa todellista ja varmaa vahinkoa, joten kyseisen tuomion 145 kohdassa mainitut EIP:n vahingonkorvausvelvollisuuden edellytykset eivät täyty.
- 66 Tässä tilanteessa valittajan vahingonkorvausvaatimuksia ei voida hyväksyä.

Oikeudenkäyntikulut

- 67 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdassa määrätään, että jos valitus on perusteltu ja unionin tuomioistuin itse ratkaisee riidan lopullisesti, se tekee ratkaisun oikeudenkäyntikuluista.
- 68 Saman työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan, jota työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan nojalla sovelletaan valituksen käsittelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 69 Koska valittaja on vaatinut EIP:n velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja EIP on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut sekä ensimmäisessä oikeusasteessa asiassa T-573/20 että muutoksenhakuasteessa.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (ensimmäinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Unionin yleisen tuomioistuimen 21.12.2021 antama tuomio MG vastaan EIP (T-573/20, EU:T:2021:915) kumotaan.**
- 2) Euroopan investointipankin (EIP) päätökset, joista valittajalle ilmoitettiin 11.10.2018, 7.1.2019 ja 30.7.2020 päivätyillä kirjeillä, kumotaan.**
- 3) Valitus hylätään muilta osin.**

- 4) Euroopan investointipankki (EIP) vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se veloitetaan korvaamaan MG:n oikeudenkäyntikulut sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuasteessa.**

Allekirjoitukset